

Socialdepartementet

Yttrande över betänkandet Livsviktigt lärande - fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)

Jönköpings kommun har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66).

Bakgrund

Utredningen tillsattes med syftet att skapa bättre förutsättningar för ett effektivt och ändamålsenligt suicidpreventivt arbete. Den övergripande bedömningen är att det finns behov av ett bredare lärande efter suicid där fler samhällsaktörer bidrar till att öka förståelsen för vad som kan göras för att förebygga och förhindra suicid.

Utredningens huvudförslag innebär att det inrättas en nationell utredningsfunktion i form av ett centrum för suicidutredningar med uppdrag att utreda och analysera suicid ur ett systemperspektiv.

För att bidra till ett ökat lärande om suicid och suicidförsök föreslår utredningen även att IVO får i uppdrag att genomföra en särskild tillsynsinsats avseende lex Maria och lex Sarah-anmälningar som rör suicid.

Det tredje förslaget handlar om att staten bör stimulera till analyser av suicidhändelser på lokal nivå. Folkhälsomyndigheten föreslås få i uppdrag att, med stöd av Socialstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, genomföra en satsning för att stimulera samverkan kring lokala suicidpreventiva analyser. Syftet är framför allt att involvera fler aktörer i det suicidpreventiva arbetet, öka samverkan mellan aktörer på lokal nivå och att ta tillvara den kunskap och de erfarenheter som finns efter suicidhändelser.

I utredningen behandlas också efterlevandes situation. Tillgången till efterlevandestöd skiljer sig åt över landet, och barns behov av stöd tillgodoses inte alltid. Stödet skulle, enligt utredningens slutsatser, behöva vara mer uppsökande, mer uppföljande och mer likvärdigt. Utredningen konstaterar det i dagsläget inte i lag finns någon skyldighet att erbjuda efterlevandestöd men att det finns flera viktiga aspekter att utreda vidare.

Jönköpings kommuns synpunkter

Jönköpings kommun instämmer i utredningens bedömning att det suicidpreventiva arbetet behöver intensifieras, och genomföras av många samhällsaktörer i samverkan.

Utredningens förslag syftar framför allt till att öka förståelsen av bakomliggande faktorer till suicid, för att kunna uppnå ett mer effektivt suicidpreventivt arbete.

Utredningens syfte att lyfta de efterlevande är också välkommet, inklusive den breda definitionen av denna målgrupp. Förutom den närmaste familjen kan ett dödsfall i suicid även ha en stark påverkan på exempelvis vänner, skolkamrater och kollegor. För efterlevande vid suicid finns även en ökad risk för så kallad komplicerad sorg, vilket innebär att sorgen blir mer långdragen och funktionsnedsättande än hos de flesta andra.

Som med många andra av samhällets insatser är det ofta svårt att nå målgruppen med information om det stöd som faktiskt finns, även om det i dagsläget inte finns något lagstadgat krav på sådana insatser. Det är relativt få regioner, och ännu färre kommuner, som arbetar uppsökande gentemot efterlevande.

Barns behov av efterlevandestöd är också något som har lyfts fram särskilt av de organisationer och personer utredningen haft kontakt med. Den aktuella utredningen bedömer att stödet behöver bli mer uppsökande, uppföljande och likvärdigt. En utredning som genomförs parallellt, och som Jönköpings kommun också yttrar sig över, gäller stärkt stöd till anhöriga (SOU 2024:60). Förslagen i dessa två betänkanden skulle kunna innebära en förbättring av stödet från hälso- och sjukvården och socialnämnden till barn som är efterlevande vid suicid. Såväl gällande denna aktuella utredning, som den utredning som rör stöd till anhöriga, bedömer Jönköpings kommun dock att tillräckligt skarpa förslag saknas avseende hur det uppsökande och motiverande arbetet kan förstärkas. Barnrättsperspektivet måste säkras.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunalråd

Johan Fritz
Stadsdirektör